

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo
postmottak@bld.dep.no

Oslo, 27. mars 2015.

Innspill til høring om NOU 2014: 8 Tolking i offentlig sektor.

HLF (Hørselshemmedes Landsforbund) viser til høring om NOU 2014: 8 Tolking i offentlig sektor og ønsker med dette å overbringe våre innspill.

HLF er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med rundt 58 000 medlemmer. Rundt 14,5 % av Norges befolkning har en hørselshemming som påvirker hverdagen, som sosial isolasjon og frafall fra utdanning og arbeidsliv. En del av disse har behov for omfattende rehabilitering, mens andre trenger tilrettelegging, hjelpemidler og kunnskap i å mestre sin hverdag. Gruppen hørselshemmet er mangfoldig og stadig flere rammes av hørselsnedsettelse. Forskning viser at det i 2020 vil være om lag en million av Norges befolkning som vil ha en hørselshemming¹.

Det var med skuffelse at HLF så mandatet til utvalget, og avgrensningen som er gjort opp mot tolking for hørselshemmede. I Tolkeutredningen som kom i 2008 og som så på fremtidens tolke- og kommunikasjonstjenester for døve, døvblinde og hørselshemmede, ble det anbefalt å utrede ytterlige behovene til hørselshemmede med minoritetsbakgrunn.

Den minoritetspråklige gruppen ble ansett å være særlig sårbar og det var behov for å se på kombinasjonen av tolking på grunn av nedsatt hørsel og andre språk. At det heller ikke i denne utredningen av tolkebehov ble sett som viktig å avdekke denne gruppens behov, gjør at vi vil rette en bekymring på vegne av hørselshemmede med minoritetsbakgrunn.

HLF ser særlige utfordringer i den rettslige og økonomiske forankringen av rett til tolk. Mens hørselshemmede har rett til tolk gjennom NAV, er det i denne utredningen foreslått en egen lov som skal sikre rett til tolk. Denne utredningen foreslår også sektorvis ansvar for å skaffe og finansiere tolk etter behov. I HLF spør vi oss hvordan gruppen hørselshemmede minoritetspråklige få tolk, etter hvilket lovverk og hvem skal finansiere og kvalitetssikre tolkingen?

I utredningen er det skrevet kort om tolkemethoden tegnspråk. I HLF vet vi at den største gruppen av hørselshemmede kan ha behov for skrive-tolk, noe som ikke er problematisert i denne utredningen. Skrive-tolking er en metode hvor det talte ord blir skrevet ned og vist på en PC skjerm eller på lerret. Skrive-tolking er ikke kun et hjelpemiddel for hørselshemmede men også et universelt design, altså nødvendig for noen men godt for alle.

I den hørselshemmede befolkningen for øvrig er det kjent at et flertall av hørselshemmede får dårligere hørsel i voksen alder. Skrive-tolk vil i disse tilfeller være den foretrukne tolkemethoden, noe

¹ Hearing impairment among adults – a report of a joint project, 2001

Din hørsel – vår sak

Hørselshemmedes Landsforbund (HLF)

Brynsveien 13

Pb 6652 Etterstad

0609 Oslo

Telefon: 22 63 99 00

Telefaks: 22 63 99 01

Tekst-tlf.: 22 63 99 12

E-post: hlf@hlf.no

Org.nr.: 970 205 195

Bankgiro: 8397 05 08816

som også må satses på. Å sikre flerspråklige tolker ekstra utdanning i form av å tolke fra et minoritetsspråk til norsk skriftlig fremfor muntlig, ville kunne sikre adgangen til flere tolker enn om en kun ser på bruk av tegnspråk og norsk talespråk. Ekstra utdanning i skrive tolking vil være en fordel for de fleste andre språkgrupper.

Da gruppen minoritetsspråklige hørselshemmede er svært sårbare, ber vi om at departementet utreder snarlig denne gruppens behov, samt finner en løsning på å forankre retten til tolk, samt hvordan offentlige myndigheter skal sikre hørselshemmede minoritetsspråklige adgang til tolk.

Vi ønsker dere lykke til i det videre arbeidet. HLF ønsker å være en medspiller med det offentlige i dette arbeidet, og ser frem til å arbeide videre med dette feltet. Ta gjerne kontakt på vale@hlf.no hvis det er uklarheter eller andre spørsmål.

Med vennlig hilsen for HLF

Merete J. Orholm
Leder interessepolitisk avdeling

Marte Oppedal Vale
Interessepolitisk rådgiver